

KURSPLAN

Svenska för grundskolans tidiga skolår, 30 högskolepoäng

Swedish for Teachers, with Focus on Teaching Swedish in Primary School, 30 credits

Kurskod:	LSGK13	Utbildningsnivå:	Grundnivå
Fastställd av:	Utbildningschef 2012-12-20	Utbildningsområde:	Humanistiska området
Gäller fr.o.m.:	2013-01-21	Ämnesgrupp:	SV1
Reviderad av:	Utbildningschef 2013-02-12	Fördjupning:	G1F
Version:	2		

Lärandemål

Se Lärandemål för respektive delkurs.

Innehåll

Kursen innehåller fyra delkurser, Kreativ svenska, 7,5 hp, Skrivutveckling, 7,5 hp, Muntlighet och digitala mediers roll i skolan, 7,5 hp, samt Läsutveckling, 7,5 hp.

Kreativ svenska, 7,5 högskolepoäng

Creative Swedish, 7,5 credits

Innehåll

Litterärt skapande, lyrik och prosa
Dramatisk gestaltning på litteraturens grund
Skolbibliotekens funktion
Informationssökning och källkritik
Skolans och lärarens ansvar enligt aktuella styrdokument

Lärandemål

Efter delkursen förväntas studenten

- kunna reflektera över, förklara betydelsen av och tillämpa kreativa inslag i svenskundervisningen
- kunna välja och använda relevanta lyriska texter, rim och ramsor för ett språk- och personlighetsutvecklande arbete i skolan
- kunna använda dramatisk gestaltning och muntligt berättande som ett sätt att fördjupa förståelse av texter och för språk- och personlighetsutveckling
- ha lust och förmåga till eget litterärt skapande
- ha förmåga att uppmärksamma och värdera processaspekter i lärandet
- kunna förklara skolbibliotekens roll och möjligheter i elevaktiva arbetssätt
- visa kunskap om skolans och lärarens ansvar för undervisning i svenska utifrån aktuella styrdokument

Examination

Produktion och presentation av ett material för undervisning med språklek och lyrik i skolan - gruppuppgift

Författande av kortare litterära texter, prosa och lyrik - enskild uppgift

Scenisk produktion - gruppuppgift

Loggbok - enskild uppgift

Som betyg används uttrycken Underkänd. Godkänd eller Väl godkänd.

Skrivutveckling, 7,5

Writing, 7,5 hp

Innehåll

Grunder i svenska språkets struktur på olika nivåer

Normer och konventioner i språket

Kunskapskrav och nationella prov i svenska med fokus på skrivundervisning

Planering, kartläggning och bedömning av skrivundervisning

Skrivprocessen och responsgivning

Olika autentiska texter tillhörande olika genrer och texttyper

Handstil och bearbetning av text på dator

Digitala lärhjälpmedel

Observation som metod för datainsamling

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- visa grundläggande kunskaper i språkets struktur på olika nivåer: morfologi, syntax, textbindning, pragmatik
- visa kunskaper om språkliga normer och stilistiska verkningsmedel och hur man kan redigera texter med hjälp av språkliga hjälpmedel
- kunna anlägga didaktiska perspektiv på undervisning om språkets normer och uppbyggnad, även med hänsyn till elever med skrivsvårigheter

Färdighet och förmåga

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- kunna språkligt analysera olika slags texter relevanta för åldersstadiet
- kunna söka svar på språkliga frågor med hjälp av språkliga medel
- kunna planera skrivundervisning samt kartlägga och bedöma elevers skriftliga färdigheter i enlighet med kunskapskraven i läroplanen
- visa kännedom och förståelse för olika strategier för att utveckla skriftliga färdigheter
- visa förmåga att skriva en text med vetenskapligt upplägg och med god behärskning av språket
- visa kännedom om och kunna använda observation som metod för datainsamling

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- kritiskt kunna granska olika typer av läromedel i relation till styrdokumentet

Examination

Examination av de olika momenten i delkursen sker genom muntliga och skriftliga redovisningar av uppgifter individuellt och i grupp. De språkteoretiska momenten examineras i en salstentamen. Behärskningen av språkliga normer samt språklig medvetenhet bedöms i inlämnade individuella prov.

Samtliga delmoment i delkursen måste vara godkända för betyget Godkänd. Därutöver krävs närvaro vid 75% av obligatoriska undervisningstillfällen. Språket i inlämnade uppgifter ska vara korrekt och tydligt.

För betyget Väl godkänd krävs utöver det som krävs för Godkänd att salstentamen och en individuell skrivuppgift blir bedömda som Väl godkända. God språklig framställning och korrekta referenser krävs.

Muntlighet och digitala mediers roll i skolan, 7,5 hp

Orality and digital medias role in primary school, 7,5 credits

Innehåll

Högläsning, muntligt berättande och muntlighet i skolan
Socialisering och identitetsskapande i nya och gamla medier
IKT-verktyg som visuellt stöd vid presentation
Flerspråkighetsperspektiv på svenskundervisningen
Minoritetsspråk och grannspråk
Didaktik

Lärandemål

Efter delkursen förväntas studenten

- visa egen kommunikativ förmåga i högläsning, muntligt berättande och retorik
- visa kunskap om muntlighetens förutsättningar i skolan
- visa kunskap om barns kommunikation i gamla och nya medier och deras betydelse för identitetsskapande, språkutveckling och lärande
- kunna använda digitala uttrycksformer i undervisningen
- visa kännedom om minoritetsspråk, grannspråk, flerspråkighet och andraspråkstillägnande i dagens Sverige och kunna relatera detta till undervisningen i svenska

Examination

Delkursen examineras genom tre litteraturseminarier som kräver aktivt deltagande, ett muntligt anförande samt en skriftlig enskild uppgift som presenteras med hjälp av ett IKT-verktyg och seminariebehandlas. Delkursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Läsutveckling, 7,5 hp

Reading, 7,5 credits

Innehåll

Barn- och ungdomslitteratur från olika tider, från Sverige, Norden och övriga delar av världen
Några nutida skönlitterära genrer och vad som utmärker dem och deras didaktiska möjligheter
Drama och lyrik i skolan
Språk och berättande i film och filmens didaktiska möjligheter
Analys av faktatexter och skönlitterära texter där fokus ligger på t.ex. texters budskap och typiska uppbyggnad
Läsförståelse
Planering, kartläggning och bedömning av läsundervisning och läsning
Litteratursökning och källkritik
Granskning av VFU-observationen
Ämnesdidaktiska perspektiv och exempel på aktuell forskning om litteraturundervisning

Lärandemål

Kunskap och förståelse

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- visa kunskap om och förståelse för skolans och lärarens uppdrag inom läsundervisningen utifrån aktuella styrdokument, även med ett flerspråkighetsperspektiv
- visa kunskap om barn- och ungdomslitteraturen ur ett litteraturvetenskapligt och historiskt perspektiv
- visa förståelse för hur elevers olika textvärldar har betydelse för deras identitetsskapande och läsutveckling
- vara orienterad i och visa kunskap om aktuell didaktisk forskning omkring läsundervisning och läsförståelse

Färdighet och förmåga

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- visa förmåga att analysera och kritiskt granska skönlitterära texter och andra texttyper och se deras didaktiska möjligheter, även ur ett genusperspektiv
- kunna planera läsundervisning, där arbete med olika lässtrategier ingår, samt kartlägga och bedöma elevers läsning i enlighet med kunskapskraven i läroplanen

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter avslutad delkurs förväntas studenten

- visa förståelse för hur undervisningen om barn- och ungdomslitteratur och andra texter planeras och organiseras med hänsyn till aktuella styrdokument utifrån elevers olikheter och ett flerspråkighetsperspektiv

Examination

Delkursen examineras med individuella examina som bedöms med Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd:

- Individuella skriftliga uppgifter
- Gruppuppgift i dramatisk gestaltning av en barnlitterär text

Därutöver tillkommer obligatoriska moment som bedöms med Underkänd eller Godkänd:

- aktivt deltagande i litteratur- och filmseminarier

Språket i inlämnade uppgifter ska följa skriftspråkets normer.

För betyget Godkänd krävs Godkänd i samtliga delexaminationer. För Väl godkänd krävs utöver Godkänd i obligatoriska moment även Väl godkänd i de två individuella examina.

Undervisningsformer

Föreläsningar, seminarier och praktiska övningar. Delkurs 1 är praktisk till sin karaktär.

Undervisningen bedrivs normalt på svenska men undervisning på engelska kan förekomma.

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet samt godkänd kurs i Läs-, skriv- och matematiklärande, 30 hp, eller motsvarande

Examination och betyg

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

Se respektive delkurs.

För Godkänd på hela kursen krävs Godkänd på samtliga delkurser. För Väl godkänd på hela kursen krävs betyget Väl godkänd på minst tre delkurser.

Poängregistrering av examinationen för kursen sker enligt följande system:

Examinationsmoment	Omfattning	Betyg
Kreativ svenska	7.5 hp	U/G/VG
Skrivutveckling	7.5 hp	U/G/VG
Muntlighet och digitala mediers roll i skolan	7.5 hp	U/G/VG
Läsutveckling	7.5 hp	U/G/VG

Kursvärdering

Uppföljning av undervisningen sker fortlöpande under kursen. Kursvärdering sker vid kursens slut via webbplattformen PingPong. Kursvärderingen sammanställs och kommenteras av den kursansvarige läraren samt om möjligt en student, publiceras i PingPong samt lämnas till utbildningsadministrationen. Kursvärderingen skall ligga till grund för kommande kursplanering.

Övrigt

Kursplan och litteraturlista gäller vt -13.

Kursen är en specialisering och kan ingå i lärarexamen för undervisning i grundskolans tidigare år, åk 1-6.

Kurslitteratur

Kreativ svenska, 7,5 hp

Artén, Anders & Widerberg, Siv (red). *Kärlek och uppror*. Stockholm: En bok för alla. 295 s.

Backlund, Britt (1991). *Inte bara ord. En bok om talad kommunikation*. 205 s.

Bemannas skolbiblioteket - ett verktyg för skolutveckling. Kan laddas ner från www.skolbiblioteksgruppen.se. 50 s.

Heard, Georgia (1989). *Allt gott på jorden och in solen*. Göteborg: Daidalos. 191 s.

Järleby, Anders (2005). *Spela roll, kreativt lärande med teater och drama*. Skara: Pegasus. 150 s.

Skolverket (2011). *Lgr-11*

Skolverket (2011). *Kommentarmaterial till kursplaner i svenska*

Skolverket (2011). *Allmänna råd*

Widerberg, Siv & Widerberg, Gertrud (red) (1989). *Barnens versbok*.

Stockholm: En bok för alla. 261 s.

Wolf, Lars (1997). *Till dig en blå tussilago*. Lund: Studentlitteratur. 127 s.

Barn- och ungdomslitteratur i anslutning till något valt tema i samråd med kursansvarig. ca 400 s.

Skrivutveckling, 7,5 hp

Bolander, Maria (2005). *Funktionell grammatik*. Stockholm: Liber. 236 s.

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber. Ca 50 s. enligt lärares anvisningar.

Garme, Birgitta (2010). *Elever skriver: om skrivande, skrivundervisning och elevers texter*. Lund: Studentlitteratur. 200 s.

Liberg, Caroline, af Geijerstam, Åsa & Wiksten Folkeryd, Jenny (2010). *Utmana, utforska, utveckla!: om läs- och skrivprocessen i skolan*. Lund: Studentlitteratur. 126 s.

Lundin, Barbro (2012). *Kompendium i språkstruktur med övningar*. HLK. 55 s.

Løkensgard Hoel, Torlaug (2005). *Skriva och samtala*. Lund: Studentlitteratur. 278 s.

Skolverket (2012). *Nya språket lyfter. Enligt Lgr 11. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. www.skolverket.se.

Kopierat material med elevtexter ca 50 s.

Kursplaner och kommentarmaterial för ämnena Svenska och Svenska som andraspråk www.skolverket.se

Muntlighet och digitala mediers roll i skolan

Anderberg, Elsie (2011). *Skolans mellanår. Språkutveckling, undervisning och ledarskap*. Lund: Studentlitteratur. Kap. 6. 13 s.

Bjar, Louise (red.) (2006). *Det hänger på språket!* Kap. 1, 3 & 5. 67 s.

Dunkels, Elza (2005). Nätkulturer - vad gör unga på Internet. I *Tidskrift för lärarutbildning och forskning* 1-2/2005. Umeå: Umeå Universitet. 10 s.

Fast, Carina (2011). *Berätta! Inspiration och teknik*. Stockholm: Natur och kultur. (ca 20 sidor enligt senare instruktioner).

Klerfelt, Anna och Qvarsell, Birgitta (Red.) (2012). *Kultur, estetik och barns rätt i pedagogiken*. Malmö: Gleerups s. 1-127.

Liberg, Caroline (2003). Flerstämmighet, skolan och samhällsuppdraget. I *Utbildning & Demokrati*, vol. 12, nr. 2, s. 13-29.

Palmér, Anne (2010). Muntligt i klassrummet. Om tal, samtal och bedömning. Lund: Studentlitteratur. 180 s.

Skolinspektionen: *Språk- och kunskapsutveckling för barn och elever med ett annat modersmål än svenska* (2010). Stockholm: Skolinspektionen (tillgänglig på internet) 36 s.

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, LGR 11*. Stockholm: Fritzes. 20 s.

Skolverket (2011). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska*. Stockholm: Fritzes. 30 s.

Artiklar tillkommer, ca 100 sidor.

Läsutveckling, 7,5 hp

Boglund, Ann & Nordenstam, Anna (2010). *Från fabler till manga. Litteraturhistoriska och didaktiska aspekter på barn- och ungdomslitteratur*. Gleerups Utbildning. (Ca 200 s. enligt lärares anvisningar).

Kåreland, Lena (2009). *Barnboken i samhället*. Lund: Studentlitteratur. 175 s.

Löthagen, Annica & Staaf, Jessica (2009). *Skön litteratur - vägar till läslust och språkutveckling*. Stockholm: Hallgren & Fallgren. 150 s.

Skolverket (2012). *Nya språket lyfter. Enligt Lgr 11. Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-6*. www.skolverket.se.

Reichenberg, Monica (2008). *Vägar till läsförståelse. Texten, läsaren och samtalet*. Stockholm: Natur och kultur. 140 s.

Sju barn- och ungdomsböcker, varav en helt nyutkommen, minst en på annat nordiskt språk än svenska samt minst en på utomnordiskt språk.

Kursplaner och kommentarmaterial för ämnena Svenska och Svenska som andraspråk www.skolverket.se

En film

Två aktuella vetenskapliga artiklar eller avhandlingskapitel, på svenska och engelska

Referenslitteratur

Ewald, Anette (2007). *Läskulturer. Lärare, elever och litteraturläsning i grundskolans mellanår*. Malmö högskola.

Referensmaterial för samtliga delkurser

Myndigheten för skolutveckling (2007). Svenska. En samtalsguide om kunskap, arbetssätt och bedömning. Stockholm: Liber Kan laddas ner från www.skolutveckling.se

Skolverket (2011). *Läroplan för grundskolan*

Skolverket (2011). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska*

Språkrådets hemsida. www.sprakradet.se

Svenska skrivregler (2008). 3 utök. utg. Språkrådet, Stockholm: Liber

Språkriktighetsboken (2005). Utg. av Svenska språknämnden. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Svenska Akademiens ordlista (SAOL) (2006). 13 uppl. Stockholm: Norstedts förlag

Sök- och skrivhjälp (2010). *Skriva litteraturreferenser. - Harvardsystemet*. Högskolebiblioteket: Högskolan i Jönköping <http://hj.se/sok---skrivhjalp/skriva-litteraturreferenser.html>.

Interaktiva antiplagiatguiden, finns på

PingPong.